
Vergaderjaar 2025–2026

36 850 IIB

Wijziging van de begrotingsstaat van de overige Hoge Colleges van Staat, de Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB) voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVoorstel	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleidsartikelen	5
2.1	Artikel 1. Raad van State	5
2.2	Artikel 2. Algemene Rekenkamer	6
2.3	Artikel 3. De Nationale ombudsman	7
2.4	Artikel 4. Kanselarij der Nederlandse Orden	8
2.5	Artikel 6. Kabinet van de Gouverneur van Aruba	9
2.6	Artikel 7. Kabinet van de Gouverneur van Curaçao	10
2.7	Artikel 8. Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten	11
2.8	Artikel 9. Kiesraad	12
3	Niet-beleidsartikelen	13
3.1	Artikel 10. Nog onverdeeld	13

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van de overige Hoge Colleges van Staat, de Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

F. Rijkaart

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2025. De stand van de tweede suppletoire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerpbegroting 2025 (Kamerstukken II 2024/25, [36600 IIB, nr. 1](#)) opgebouwd.

De stand eerste suppletoire begroting laat de stand zien zoals deze bij eerste suppletoire begroting is gepresenteerd (Kamerstukken II 2024/25, [36725 IIB, nr. 1](#)). Middels de suppletoire begroting september (Kamerstukken II 2025/26, [36820 IIB, nr. 1](#)) is de stand na de 1e suppletoire begroting aangepast.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, groter dan of gelijk aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Raad van State	Verplichting/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichting/Uitgaven 4 mln. Ontvangsten 2 mln.
2. Algemene Rekenkamer	Verplichting/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichting/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
3. De Nationale ombudsman	Verplichting/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichting/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
4. Kanselarij der Nederlandse Orden	Verplichting/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichting/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
6. Kabinet van de Gouverneur van Aruba	Verplichting/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichting/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 1 mln.
7. Kabinet van de Gouverneur van Curaçao	Verplichting/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichting/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
8. Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten	Verplichting/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichting/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
9. Kiesraad	Verplichting/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichting/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
10. Nog onverdeeld	Verplichting/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichting/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.

2 Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1. Raad van State

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1. Raad van State (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	100.022	6.554	106.576
Uitgaven	100.022	- 1.097	98.925
1.0 Raad van State	100.022	- 1.097	98.925
<i>Institutionele inrichting</i>	<i>100.022</i>	<i>- 1.097</i>	<i>98.925</i>
Advisering	8.283	0	8.283
Bestuursrechtspraak	48.257	- 1.175	47.082
Raad van State gemeenschappelijke diensten	43.482	78	43.560
Ontvangsten	1.950	0	1.950

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Verplichtingen

Doordat er sprake is van een negatieve bijstelling van verplichtingen uit het verleden wordt middels deze mutatie het verplichtingenbudget opgehoogd voor 2025.

1.0 Raad van State

Institutionele inrichting

Bestuursrechtspraak

Het aantal zaken bij de Raad van State in hoger beroep vreemdelingenzaken (HBV) blijft achter ten opzichte van de prognoses. Hierdoor wordt ca. € 1,2 mln. minder uitgegeven dan begroot.

2.2 Artikel 2. Algemene Rekenkamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2. Algemene Rekenkamer (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	50.541	3.165	53.706
Uitgaven	50.541	- 760	49.781
2.0 Algemene Rekenkamer	50.541	- 760	49.781
<i>Institutionele inrichting</i>	<i>50.541</i>	<i>- 760</i>	<i>49.781</i>
Recht- en doelmatigheidsbevordering	50.541	- 760	49.781
Ontvangsten	1.017	0	1.017

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Verplichtingen

Doordat er sprake is van een negatieve bijstelling van verplichtingen uit het verleden wordt middels deze mutatie het verplichtingenbudget opgehoogd voor 2025.

2.0 Algemene Rekenkamer

Institutionele inrichting

Recht- en doelmatigheidsbevordering

Er waren middelen gereserveerd voor het inrichten van een dialoog tussen de staatsmachten op basis van een rechtsstaatagenda. In de praktijk bleken de kosten voor de ambtelijke ondersteuning en de inrichting van de dialoog beperkt en wordt ca. € 0,8 mln. minder uitgegeven dan begroot.

2.3 Artikel 3. De Nationale ombudsman

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3. De Nationale ombudsman (Tweede suppletoire begroting)
(bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	31.031	134	31.165
Uitgaven	31.031	134	31.165
3.0 De Nationale ombudsman	31.031	134	31.165
<i>Institutionele inrichting</i>	27.522	– 8	27.514
Taakuitoefening Nationale Ombudsman	27.522	– 8	27.514
<i>Materiële uitgaven</i>	3.509	142	3.651
Taakuitoefening medeoverheden	3.509	142	3.651
Ontvangsten	3.525	142	3.667

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

De mutaties op artikel 3 vallen onder de voorgeschreven ondergrens van de staffel en worden daarom niet toegelicht.

2.4 Artikel 4. Kanselarij der Nederlandse Orden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4. Kanselarij der Nederlandse Orden (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	6.511	14	6.525
Uitgaven	6.511	14	6.525
4.0 Kanselarij der Nederlandse Orden	6.511	14	6.525
<i>Institutionele inrichting</i>	<i>4.584</i>	<i>0</i>	<i>4.584</i>
Apparaat	4.584	0	4.584
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>1.927</i>	<i>14</i>	<i>1.941</i>
Decoraties	1.927	14	1.941
Ontvangsten	199	0	199

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

De mutaties op artikel 4 vallen onder de voorgeschreven ondergrens van de staffel en worden daarom niet toegelicht.

2.5 Artikel 6. Kabinet van de Gouverneur van Aruba

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6. Kabinet van de Gouverneur van Aruba (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	3.048	0	3.048
Uitgaven	3.048	0	3.048
6.0 Kabinet van de Gouverneur van Aruba	3.048	0	3.048
<i>Institutionele inrichting</i>	<i>3.048</i>	<i>0</i>	<i>3.048</i>
Kabinet Gouverneur Aruba	3.048	0	3.048
Ontvangsten	125	0	125

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Voor artikel 6 zijn er ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 geen wijzigingen te melden.

2.6 Artikel 7. Kabinet van de Gouverneur van Curaçao

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7. Kabinet van de Gouverneur van Curaçao (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	3.647	0	3.647
Uitgaven	3.647	0	3.647
7.0 Kabinet van de Gouverneur van Curaçao	3.647	0	3.647
<i>Institutionele inrichting</i>	<i>3.647</i>	<i>0</i>	<i>3.647</i>
Kabinet Gouverneur Curaçao	3.647	0	3.647
Ontvangsten	175	0	175

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Voor artikel 7 zijn er ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 geen wijzigingen te melden.

2.7 Artikel 8. Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8. Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	3.366	0	3.366
Uitgaven	3.366	0	3.366
8.0 Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten	3.366	0	3.366
<i>Institutionele inrichting</i>	<i>3.366</i>	<i>0</i>	<i>3.366</i>
Kabinet Gouverneur Sint Maarten	3.366	0	3.366
Ontvangsten	75	0	75

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Voor artikel 8 zijn er ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 geen wijzigingen te melden.

2.8 Artikel 9. Kiesraad

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9. Kiesraad (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	11.517	110	11.627
Uitgaven	12.480	110	12.590
9.0 Kiesraad	12.480	110	12.590
<i>Institutionele inrichting</i>	<i>12.480</i>	<i>110</i>	<i>12.590</i>
Kiesraad	12.480	110	12.590
Ontvangsten	0	110	110

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

De mutaties op artikel 9 vallen onder de voorgeschreven ondergrens van de staffel en worden daarom niet toegelicht.

3 Niet-beleidsartikelen

3.1 Artikel 10. Nog onverdeeld

Tabel 10 Artikel 10. Nog onverdeeld (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	0	0	0
Uitgaven	0	0	0
10.0 Nog onverdeeld	0	0	0
Nog te verdelen	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Voor artikel 10 zijn er ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 geen wijzigingen te melden.